

Soukromé a občanské právo v systému právního řádu

2 úrovně :

1. soukromé – veřejné
2. vnitřní systém soukromého práva

Soukromé právo a jeho místo v systému práva

Důvodem členění soukromého a veřejného práva je potřeba odlišení :

- Množiny lidského chování od podmnožiny chování, na jehož právní regulaci je veřejný zájem, tj. chování právem regulovaného a neregulovaného, a v rámci druhé skupiny odlišení:
- Množiny chování, u něhož je přítomen zájem na jeho právní regulaci **bez nutnosti přímého zásahu veřejné moci** (soukromé právo) od podmnožiny chování, u něhož je přítomen **zájem na jeho regulaci prostřednictvím přímého zásahu veřejné moci** (veřejné právo)

Soukromé právo a jeho místo v systému práva- pokrač.

Způsob, kterým je provedeno odlišení:

Vymezení pojmu a funkce soukromého práva závisí na nalezení **kritéria** odlišení soukromého a veřejného práva

Vývoj členění soukromého a veřejného práva

- Římské právo – Ulpianova teorie (viz dále)
- Středověké právo – soukromé právo založeno na obyčejovém právu, veřejné na aktech panovnické moci
- Novodobé právo (od buržoazních revolucí) – soukromé a veřejné právo vyjadřují vztah občana (jednotlivce) a veřejné (státní) moci

Etapy novodobého vývoje vztahu soukromého a veřejného práva

- Kapitalismus volné soutěže: prosazení prostoru pro soukromé právo (zákoníky soukromého práva dominantou právního řádu)
- 2. pol. 19. stol.: období zásahů veřejné moci do SP
- Totalitní režimy: potlačení SP, dominance veřejné moci
- Pád železné opony: teze o pohlcení veřejného práva soukromým
- Globalizace – ztráta faktického vlivu národních států – privatizace práva

Přehled teorií odlišení SP a VP

- Ulpianus – teorie **zájmová**
(kritérium – čí zájem je sledován v daném vztahu)
- Teorie **mocenská**
(kritérium – zda ve vztahu uplatněno vzájemné podřízení účastníků)
- Teorie **organická** (subjektů)
(kritérium – jeden z účastníků vystupuje při plnění funkce veřejnoprávní korporace)
- **Metoda** právního regulování
(kritérium – povaha právního regulování)

Praktický význam rozlišení SPaVP

- Výslovně v soudním řádu správním (SŘS, zák. č. 150/2002 Sb., ve znění novel):

§ 68 písm. b):

„(správní) žaloba je nepřípustná také tehdy, jde-li o rozhodnutí správního orgánu **v soukromoprávní věci**, vydané v mezích legální pravomoci správního orgánu“ –
připojen odkaz na část pátou občanského soudního řádu - OSŘ)